

U Zagrebu, 03. svibnja 2023. godine

U povodu 5.5. Međunarodnog dana primalja, Hrvatska komora primalja željela bi skrenuti pozornost na problematiku s kojom se susreću primalje u RH.

Iako Vlada RH i Ministarstvo zdravstva u okviru Plana oporavka i otpornosti za razdoblje 2021. – 2026. namjerava reformom i ulaganjem u zdravstvo, unaprijediti zdravstvenu skrb na svim razinama te pridonijeti dostupnosti kvalitetne skrbi u svim dijelovima Hrvatske, navedeno je isključivo deklaratorne naravi budući u istu reformu uopće nisu uključene primalje.

1. Prije svega željeli bi istaknuti da su primalje zdravstveni djelatnici zaposleni u javnim službama, međutim Uredba o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (koja se do sada mijenjala 40-tak puta) uopće ne spominje primalje niti jednom jedinom riječju (dok primjera radi spominje i medicinske sestre i fizioterapeute i domare i vozače) odnosno ne propisuje ni radna mjesta ni koeficijente primalja, a što se pokazalo kao izuzetno veliki problem u praksi, obzirom da navedeno dopušta zdravstvenim ustanovama da ne postupaju na jednak način prema primjerice primaljama i medicinskim sestrama zaposlenim na istim radnim mjestima. Konkretno, prvostupnice/magistre primaljstva koje rade na mjestima glavnih primalja klinika i zavoda u djelatnosti ginekologije i porodništva, nemaju pripadajući koeficijent obzirom da su iste prvostupnice/magistre primaljstva, a ne npr. sestrinstva.

2. Primaljstvo je u EU priznata i samostalna profesija i smatra se jednom od pet najznačajnijih, no u Hrvatskoj je primaljstvo poprilično zanemareno. Studij primaljstva za prvostupnicu/ka primaljstva izvodi se na Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci koji je prvi u Republici Hrvatskoj ustrojio preddiplomski stručni studij primaljstva i sveučilišni diplomski studij primaljstva. Studij primaljstva izvodi se i na Sveučilištu u Splitu ali broj prvostupnica primaljstva koji završava studij je nedovoljan za potrebe zdravstvenog sustava.

U Zagrebu, međutim nemamo ustrojen studij primaljstva, što smatramo izuzetno velikim problemom budući u Zagrebu postoje 4 rodilišta koja imaju kronični nedostatak primaljskog kadra.

Primalje koje su završile srednjoškolsko obrazovanje i žele napredovati i usavršavati se u struci prisiljene su upisivati studij sestrinstva budući ime je „daleko“ putovati u Rijeku ili Split i na taj način se gubi kvalitetan primaljski kadar.

3. Primalje u Hrvatskoj ne rade isključivo u rađaonama. Osim u rađaonama, primalje rade, i mogu raditi sukladno Zakonu u primaljstvu - u Domovima zdravlja na, primjerice; zdravstvenoj zaštiti žena i trudnica, u ginekološkim poliklinikama, operacijskim salama, te odjelima za novorođenčad i drugim radnim mjestima za koje su upravo one najbolje školovane. No, žalosna istina je da danas, zbog nepostojanja jasno definiranog popisa radnih mjesta od strane zakonodavca primalje često premještaju ili se uopće ne zapošljavaju na radnim mjestima za koje su upravo one najbolji izbor zdravstvenog djelatnika za pružanje skrbi majci i djetetu.

Time su nažalost, zakinute i rodilje za primaljsku skrb, ali i primalje za radna mjesta za koja su se školovale.